

Wrocław, 7 września 2012 roku

WK.60/426/K-48/12

**Pan
Igor Bandrowicz
Burmistrz Miasta i Gminy Prusice**

**ul. Rynek 1
55 - 110 Prusice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 roku nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła, w okresie od 11 do 25 lipca 2012 roku, w Urzędzie Miasta i Gminy w Prusicach kontrolę problemową tworzenia i wykorzystania funduszu sołeckiego w latach 2009-2011. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia kontroli przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym w siedzibie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu 27 lipca 2012 roku i wręczonym Burmistrzowi.

Pozytywnie należy ocenić współpracę z kontrolującymi pracownikami Urzędu Miasta i Gminy, którzy przygotowywali dla potrzeb kontroli dokumenty, opracowywali wymagane informacje oraz udzielali niezbędnych wyjaśnień.

Stwierdzone podczas kontroli (na podstawie próby 10 z 27 sołectw) nieprawidłowości i uchybienia w zakresie tworzenia i wykorzystania środków funduszu sołeckiego dotyczyły niżej wskazanych zagadnień.

Tworzenie funduszu sołeckiego

Łączną kwotę funduszu sołeckiego na 2010 rok – 305.236 zł, przypadającą 27 sołectwom gminy Prusice zaniżono o 1.907 zł w stosunku do ustalonej jako suma wysokości środków, przypadających na poszczególne sołectwa, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z 20 lutego 2009 roku o funduszu sołecim (Dz.U. nr 52, poz. 420). Gmina do obliczenia wskaźnika Kb, o którym mowa w przywołanym artykule, przyjęła dane o liczbie stałych mieszkańców na dzień 31 grudnia 2008 roku, pochodzące z rejestru ewidencji ludności, prowadzonego w Urzędzie Miasta i Gminy, zamiast ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto uwzględniła w kwocie dochodów bieżących za 2008 rok dochody z tytułu sprzedaży składników majątkowych (§087), co było niezgodne z załącznikiem nr 3 do obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Finansów z 14 czerwca 2006 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. nr 107, poz. 726 ze zm.), zaliczającym do dochodów majątkowych, o których mowa w art. 165a ust. 3 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych, dochody w paragrafie 087.

Wbrew postanowieniom art. 4 ust. 5 ustawy o funduszu sołecim, obligującym burmistrza do odrzucenia wniosku niespełniającego warunków, określonych w ust. 2-4, w terminie 7 dni od dnia

jego otrzymania, wszystkie złożone wnioski sołectw, dotyczące przeznaczenia środków funduszu na 2010 i 2011 rok zostały uwzględnione w projekcie budżetu i w uchwale budżetowej. W kontrolowanej próbie 10 sołectw nieprawidłowości w zakresie wniosków dotyczyły:

- braku uzasadnienia wniosku (wnioski 2 sołectw w 2009 roku, 1 wniosek w 2010 roku), co było niezgodne z art. 4 ust. 3 ustawy, wskazującym że wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków, określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji, o której mowa w art. 2 ust. 2, wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem;
- przedłożenia przez sołtysa wniosków i uchwały zebrania wiejskiego (wniosek 1 sołectwa na 2011 rok) datowanych na październik 2010 roku, tj. uchwalonych z naruszeniem ustawowego terminu 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, określonego w art. 4 ust. 4 ustawy;
- wskazania przez sołtysa we wniosku o przyznanie środków funduszu (wnioski 2 sołectw na 2010 rok) innego podziału kwot między przedsięwzięcia, w tym ich wariantowego rozdysponowania, niż wynikający z uchwały zebrania wiejskiego, co było niezgodne z art. 4 ust. 2 ustawy, wskazującym, że wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa. Środki funduszu sołeckiego, jako wyodrębniona część budżetu gminy, podlegają planowaniu, zgodnie z art. 236 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.);
- złożenia przez sołtysa odrębnych wniosków dla wsi Raszowice i dla wsi Zakrzewo, wchodzących w skład sołectwa Raszowice (wnioski 1 sołectwa na 2010 i na 2011 rok), w tym w sprawie rozdysponowania środków funduszu sołeckiego na 2010 rok zwołania odrębnych zebrań wiejskich dla mieszkańców poszczególnych wsi oraz podjęcia odrębnych uchwał zebrań wiejskich tych wsi, co nie miało umocowania w świetle art. 4 ust. 2 ustawy, wskazującym, że wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa, jak również w aktach prawa miejscowego, tj. w uchwale Rady Miasta i Gminy Prusice nr VI/55/03 z 28 lutego 2003 roku w sprawie Statutu Miasta i Gminy Prusice, gdzie w załączniku nr 2 do uchwały wymieniono jako jednostkę pomocniczą Gminy sołectwo Raszowice oraz §1 oraz § 2 pkt 2 i pkt 7 uchwały Rady Miasta Gminy Prusice nr XLII/291/09 z 23 lutego 2009 roku w sprawie statutu Sołectwa Raszowice, zgodnie z którymi, sołectwo Raszowice jest jednostką pomocniczą Gminy Prusice obejmującą miejscowości Raszowice i Zakrzewo, a Zebranie Wiejskie jest organem uchwałodawczym Sołectwa,
- nieprzedłożenia dokumentacji potwierdzającej prawomocność podjętych uchwał zebrań wiejskich, i tak w zakresie objętych próbą kontroli wniosków na 2010 rok w przypadku jednego sołectwa brak było listy obecności na zebraniu wiejskim, potwierdzającej wymaganą frekwencję oraz protokołu z tego zebrania, w przypadku wniosków 6 innych sołectw brak było

protokołu, co uniemożliwiało weryfikację prawidłowości ustalenia wyniku głosowania. Na 2011 rok w przypadku jednego sołectwa brak było protokołu z zebrania wiejskiego.

Rada Miasta i Gminy Prusice nie odrzuciła wniosków w sprawie rozdysponowania środków funduszu sołeckiego na 2010 rok 3 sołectw (Kaszyce Wielkie, Kopaszyn, Świerzów) na łączną kwotę 27.212 zł, w tym 1 sołectwa objętego próbą kontroli, mimo że przewidywały one realizację przedsięwzięć, polegających na budowie chodników w ciągu dróg powiatowych, a więc wykraczające poza zakres zadań własnych Gminy. W świetle art. 1 ust. 3 ustawy, środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 4, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Z art. 4 ust. 7 ustawy wynika natomiast, że uchwalając budżet, rada gminy odrzuca wniosek sołectwa, w przypadku gdy zamierzone zadania nie spełniają wymogów określonych w art. 1 ust. 3.

Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego

W 2010 roku w kontrolowanej próbie stwierdzono, że wystąpiły 2 przypadki (sołectwo Górowo) dokonywania w trakcie roku budżetowego zmiany przedsięwzięć realizowanych w ramach funduszu sołeckiego, polegające na wprowadzaniu nowych, tj. nie objętych wnioskiem składanym w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zadań. Zmiany te ujęto w uchwałach zmieniających uchwałę budżetową na 2010 rok (uchwała nr LVI/385/10 z 22 stycznia 2010 roku i uchwała nr LXII/450/10 z 24 czerwca 2010 roku) i w załącznikach do tych uchwał dotyczących wydatków w ramach funduszu sołeckiego. Należy zauważyć, że w przypadku wprowadzenia nowych przedsięwzięć w trakcie roku budżetowego wydatki ponoszone w następstwie zmian nie są już wydatkami poniesionymi w ramach funduszu sołeckiego, gdyż ich przeznaczenie nie wynika z wniosku sołectwa złożonego w trybie art. 4 ust. 1-4 ustawy o funduszu sołeckim.

Łączna kwota wydatków zrealizowanych przez objęte próbą sołectwa w 2010 roku na podstawie wniosków, które kwalifikowałyby się do odrzucenia jako niespełniające wymogów ustawowych wyniosły 58.235,91 zł, a w 2011 roku na kwotę 26.284,63 zł.

W sprawozdaniach Rb-28S z wykonania planu wydatków przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2010 i 2011 rok Gmina wykazała wydatki poniesione w ramach środków funduszu sołeckiego odpowiednio w latach na kwotę 139.465,73 zł i 158.156,34 zł. W latach 2011-2012 Gmina nie zwracała się do Wojewody Dolnośląskiego o przysługujący jej, na podstawie art. 2 ust. 4 i 5 pkt 2 ustawy o funduszu sołeckim, 20% zwrot wykonanych wydatków w ramach funduszu sołeckiego. W ramach objętych próbą kontrolną sołectw, których wydatki w ramach funduszu sołeckiego wyniosły 79.369,67 zł w 2010 roku i 82.345,97 zł w 2011 roku, kwota wydatków kwalifikujących się do naliczenia zwrotu (po odliczeniu kwot, które należało odrzucić), wynosiła 21.133,76 zł w 2010 roku i 56.061,34 zł w 2011 roku, a kwota zwrotu odpowiednio 4.226,75 zł i 11.212,27 zł. Burmistrz Gminy wyjaśnił, że „(...) W związku z przedłużającą się weryfikacją wniosków nieumyślnie przekroczono termin o refundację w ramach funduszu sołeckiego”.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Burmistrza, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 20 lutego 2009 roku o funduszu sołeckim (Dz.U. nr 52, poz. 420 ze zm.), a w szczególności:
 - a) art. 1 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 4, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy,
 - b) art. 2 ust. 1 z którego wynika, że kwotę bazową Gmina ustala według liczby stałych mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy o dwa lata, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,
 - c) art. 2 ust. 4 ustawy, zgodnie z którym gmina otrzymuje z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu (...). Przestrzeganie trybu wnioskowania o zwrot części poniesionych w ramach funduszu wydatków stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 25 stycznia 2010 roku w sprawie trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego (Dz.U. nr 21, poz. 106),
 - d) art. 4 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa,
 - e) art. 4 ust. 3 i 4 ustawy definiujących wymagane elementy wniosku oraz dopuszczalny termin przedłożenia wniosku Burmistrzowi; kwalifikowanie jako wydatków ponoszonych w ramach funduszu sołeckiego wydatków dotyczących przedsięwzięć objętych wnioskiem składanym w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy,
 - f) art. 4 ust. 5 i 6 ustawy, określającego procedurę postępowania z wnioskami niespełniającymi warunków określonych w ust. 2-4,
 - g) art. 4 ust. 7 ustawy, zgodnie z którym uchwalając budżet, rada gminy odrzuca wniosek sołectwa, w przypadku gdy zamierzone zadania nie spełniają wymogów określonych w art. 1 ust. 3.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.), a w szczególności:
 - a) art. 235 ust. 2 ustawy, zgodnie z którym przez dochody bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi,

- b) art. 236 ust. 1 ustawy, wskazującym, że w planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyszczególnia się, w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, planowane kwoty wydatków bieżących i wydatków majątkowych.
3. Przestrzeganie przepisów uchwały nr VI/55/03 z 28 lutego 2003 roku w sprawie statutu Miasta i Gminy Prusice oraz statutów poszczególnych sołectw – określających liczbę sołectw w Gminie, organy sołectw i zakres ich kompetencji.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Zbigniew Ziomek

Przewodniczący Rady Miasta i Gminy Prusice